

Complex project Realisatie extra containerbehandelingscapaciteit in het havengebied Antwerpen (ECA)

- ▶ Actorenoverleg
- ▶ Alternatievenworkshop
- ▶ 12 oktober 2016

Vlaanderen
is mobiliteit &
openbare werken

Programma

- ▶ **Doelstelling en procesverloop van het complex project**
- ▶ **Toelichting al bekende alternatieven en onderzoeksmethodiek**
- ▶ **Informatieve vragenronde**
- ▶ **Inventariseren bijkomende alternatieven:**
 - uitleg methodiek (sjabloon)
 - bespreking alternatieven in termen van inhoud (aan verschillende tafels)
- ▶ **Pauze**
- ▶ **Plenaire terugkoppeling uit de tafels**
- ▶ **Slotwoord**

Vlaanderen

is mobiliteit &
openbare werken

Doelstelling en procesverloop complex project

Freddy Aerts

Voorzitter Task force ECA

Vlaanderen
is mobiliteit &
openbare werken

Drie projectdoelstellingen

1. Realisatie van **extra containerbehandelingscapaciteit** in het havengebied Antwerpen, om de verwachte groei tot 2030 te kunnen accommoderen;
2. Realisatie van de daarmee samenhangende **ontwikkeling van industriële gronden**;
3. Realisatie van de **multimodale aansluiting** tot aan het hoofdnet.

Keuze voor procesaanpak via een complex project

- ▶ **Kwaliteit én snelheid**

- ▶ **Principes nieuwe procesaanpak:**

- Participatie
- Open communicatie en transparantie
- Maatwerk bij concrete procesinvulling
- Geïntegreerde en oplossingsgerichte samenwerking
- Gelijktijdige en geïntegreerde aanpak onderzoeken en inspraak
- Procesregie door actoren gedragen

- ▶ **Proces uitgetekend in “Routeplanner” = handleiding :**

- Ter beschikking op website www.complexeprojecten.be

Vier fasen

Verkenningfase

Onderzoeksfase

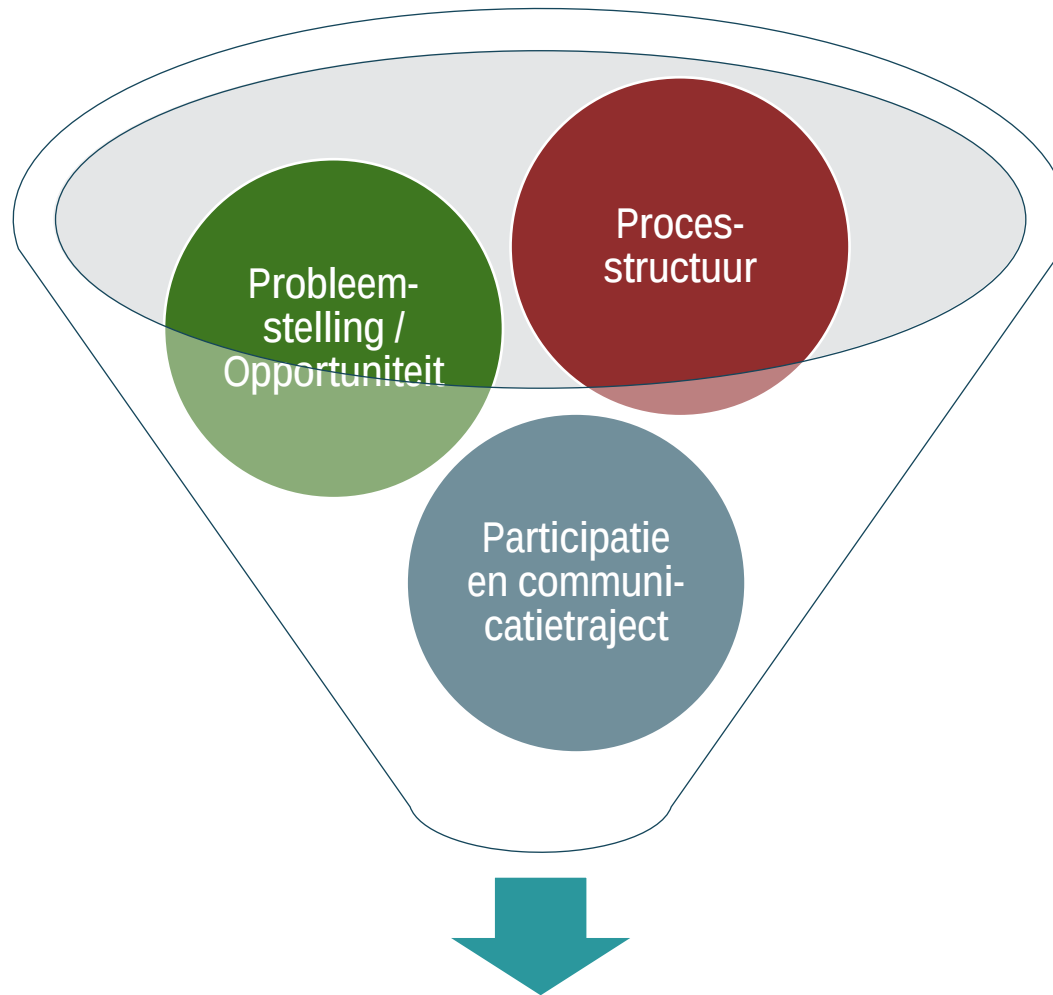
Uitwerkingsfase

Uitvoeringsfase

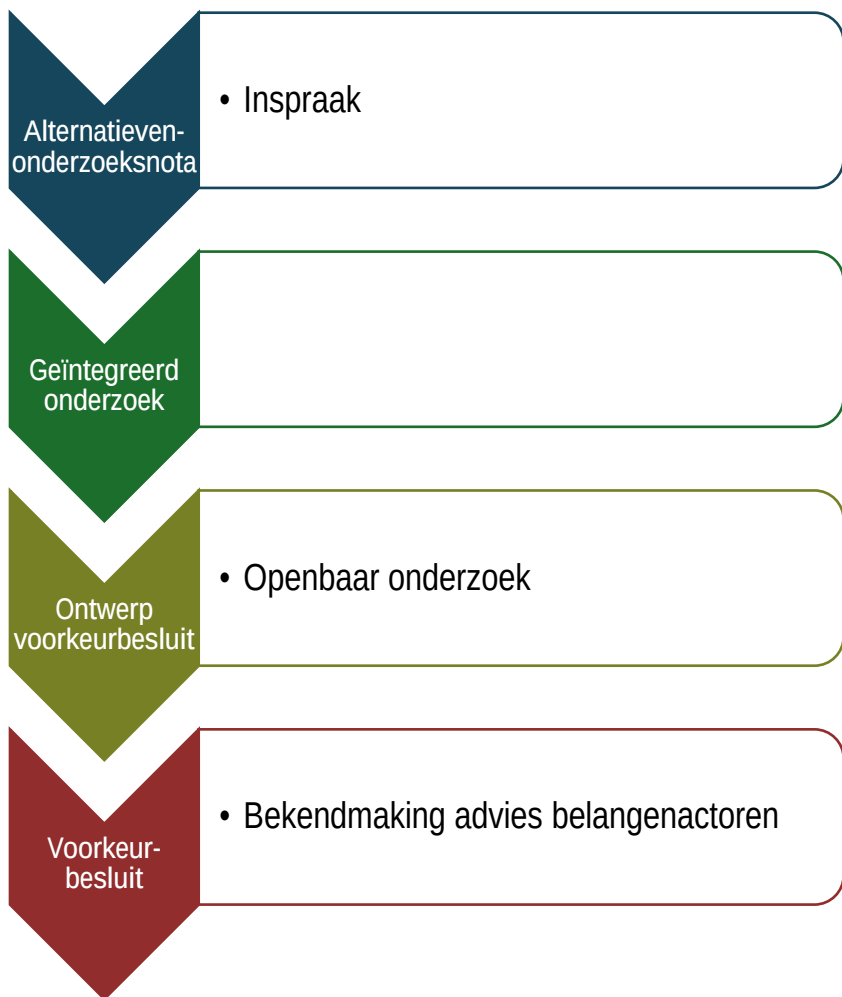

Verkenningfase

Onderzoeksfase

Onderzoeksfase

- ▶ Scenario's voor het invullen van de doelstelling?
 - Referentiescenario:
Wat betekent het als er geen extra containerbehandelingscapaciteit wordt gecreëerd?
 - Containertijdok Ontwikkelingszone Saeftinghe ("Fase 1")
 - Bijkomende containerbehandelingscapaciteit binnen het havengebied, buiten Ontwikkelingszone Saeftinghe
 - ?

➔ ALTERNATIEVENWORKSHOPS

➔ ALTERNATIEVENONDERZOEKSNOTA

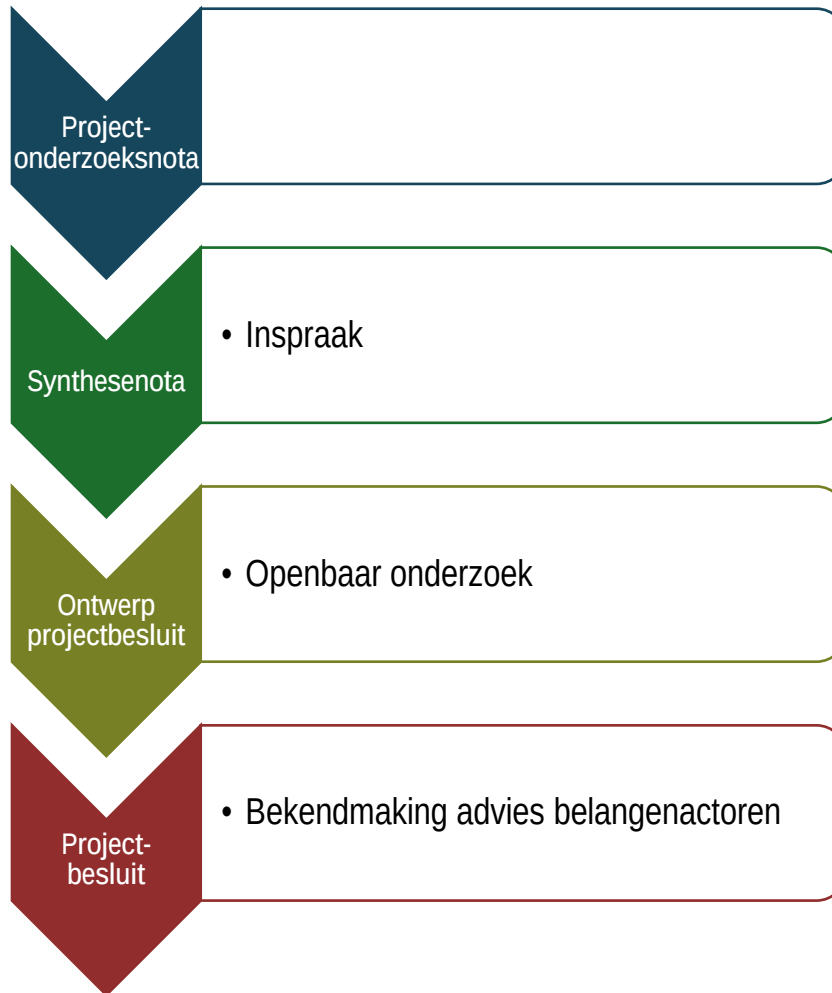
Onderzoeksfase

- ▶ **Geïntegreerd onderzoek**
 - Alle redelijke alternatieven worden op strategisch niveau onderworpen aan een geïntegreerd onderzoek
 - Keuze maken in het voorkeursbesluit
 - ▶ **Verwacht onderzoek**
 - Ruimtelijk Veiligheidsrapport
 - MER
 - Passende beoordeling
 - Effect landbouw
 - Effect erfgoed
 - Effect mobiliteit in de ruime regio
 - MKBA
- ➔ **VOORKEURSBESLUIT**
- Vaststelling van op strategisch niveau gekozen alternatief

Uitwerkingsfase

Uitvoeringsfase

- ▶ Verder concretiseren tot realiseerbaar project

Vlaanderen

is mobiliteit &
openbare werken

Toelichting al bekende alternatieven en onderzoeksmethodiek

Koen Couderé
Katelijne Verhaegen
(Tractebel)

Vlaanderen
is mobiliteit &
openbare werken

Alternatieven

Alternatieven

► Zijn slechts een alternatief als ze voldoen aan de (meervoudige) doelstelling

- “Extra containerbehandelingscapaciteit op de verwachte groei tot 2030 te kunnen accommoderen”. In de praktijk en qua orde van grootte:
 - Capaciteit van 18 à 21 Mio TEU nodig in 2030 (maritiem+binnenvaart)
 - Komt neer op extra capaciteit van 4,6 à 7,6 Mio TEU
 - Aan de hand van capaciteitsinschatting (rekening houdend met alle relevante parameters) zal bekeken worden in welke mate verschillende geformuleerde alternatieven hieraan tegemoet komen.

Alternatieven

► Welke alternatieven kunnen leiden tot het realiseren van de doelstelling(en)?

- Referentiealternatief (“nulalternatief”): Wat betekent het als er geen extra containerbehandelingscapaciteit (en industriële gronden en multimodale ontsluiting) wordt gecreëerd?
- Containertijdok + industriële terreinen (88 ha) in Ontwikkelingszone Saeftinghe (“Fase 1”)
- Bijkomende containerbehandelingscapaciteit binnen het havengebied, buiten Ontwikkelingszone Saeftinghe
 - “via infrastructuur, exploitatie of combinatie van beide” (cf Startbeslissing).
 - Voor of achter de sluizen
 - Linker- of rechteroever

(Niet: bijkomende containerbehandelingscapaciteit buiten het havengebied)

Alternatieven

► Hoe gaan we om met de alternatieven (trechtering):

- Verzamelen van ideeën voor alternatieven (o.a. via alternatieven-workshops)
- Selecteren van “redelijke” alternatieven
- Toetsen van de alternatieven aan randvoorwaarden (bv. nautische haalbaarheid).
- Analyseren en vergelijken van de alternatieven op een aantal criteria (economisch, milieu, natuur, mobiliteit, externe veiligheid, ...)
- Voorkeursalternatief selecteren.

Alternatieven

► Wat zijn redelijke alternatieven?

- Redelijke alternatieven zijn kansrijk (cf. handleiding “Alternatieven in m.e.r.”)
- Toepasbare criteria:
 - *Realisme: is het alternatief niet “onevenredig” duur of technisch complex?*
 - *Doelbereik: Kan met het alternatief de doelstelling gehaald worden*
 - *Randvoorwaarden: voldoet het alternatief aan de randvoorwaarden (technisch, juridisch, nautisch, ...)*
 - *Draagvlak: Bestaat er voldoende draagvlak om te garanderen dat het plan of project ook kan gerealiseerd worden?*
 - *Bevoegdheid*
 - *Beslist beleid: is het alternatief niet in tegenspraak met het beslist beleid ?*
 - *Impact op het milieu: Brengt het plan of project niet zo’n zware en gekende milieueffecten met zich mee dat al op voorhand kan geweten worden dat het project niet kan gerealiseerd worden?*

Alternatieven

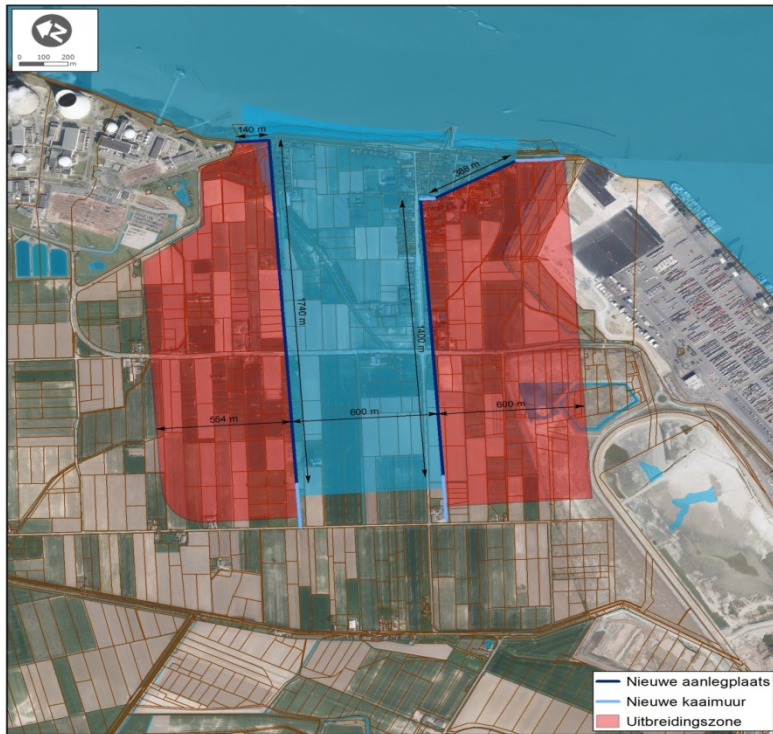
► Referentiealternatief:

- Geen uitbouw van containercapaciteit, van multimodale ontsluiting en van industriële gronden
- Maar de wereld staat niet stil: wél rekening houden met:
 - Autonome ontwikkelingen (bv evoluties containertrafiek)
 - Gestuurde ontwikkelingen (bv. beleidsopties)
 - Reeds besliste plannen en projecten

Alternatieven

Aanleglengte (m)	1400 + 1740 + 388 + 140
Oppervlakte (ha)	189,9
Maximale terreindiepte (m)	600
Minimale terreindiepte (m)	554
Afstand tot SBZ (m)	0 m ten opzichte van vogelrichtlijngebied 0 m ten opzichte van habitatrichtlijngebied
Afstand tot bewoning (m)	0
Afstand tot hoofdwegennet (m)	7400 m ten opzichte van R2

► Containertijdok + industriële terreinen in Ontwikkelingszone Saeftinghe (“Fase 1”)

Vlaanderen
is mobiliteit &
openbare werken

Alternatieven

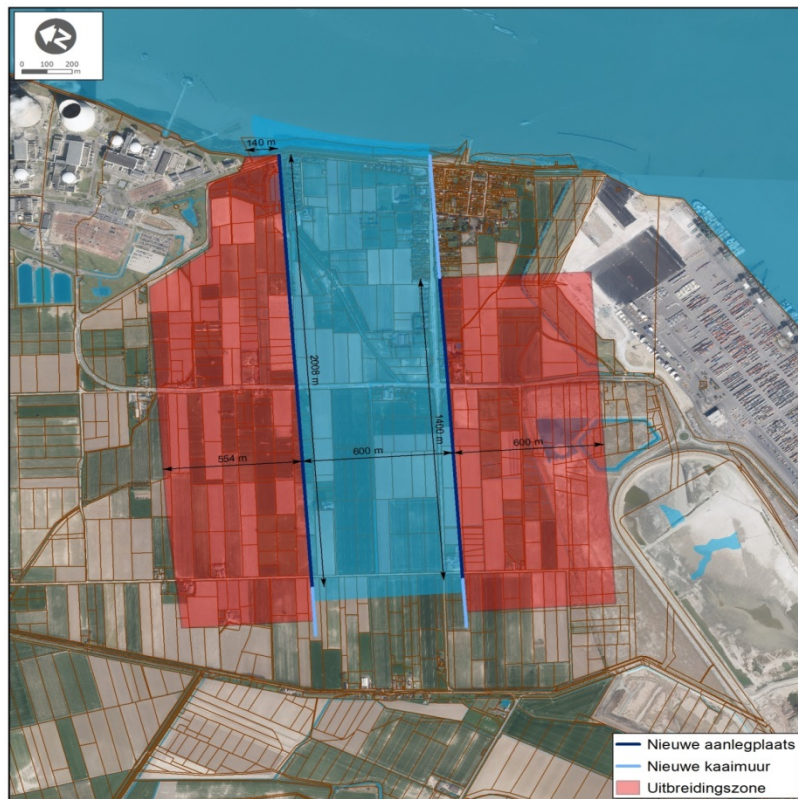
► Andere alternatieven:

- Infrastructureel of via exploitatie (bv. inspelen op ruimteproductiviteit)
- Linker- of rechteroever
- Voor of achter de sluizen
- Om doelstelling van voldoende capaciteit in 2030 te bereiken moeten verschillende “alternatieven” gecombineerd worden
- Reeds drie alternatieven “ingesproken”

Alternatieven

Aanleglengte (m)	1400 + 2008 + 140 m
Oppervlakte (ha)	197,6
Maximale terreindiepte (m)	600
Minimale terreindiepte (m)	554
Afstand tot SBZ (m)	0 m ten opzichte van vogelrichtlijngebied 0 m ten opzichte van habitatrichtlijngebied
Afstand tot bewoning (m)	0
Afstand tot hoofdwegennet (m)	7400 m ten opzichte van R2

► Saeftinghedok Fase 1 afgehoekt (ingesproken alternatief)

Vlaanderen
is mobiliteit &
openbare werken

Bijkomende containercapaciteit onder de vorm van een nieuw getijdendok, ter hoogte van het dorp Doel, tussen de kerncentrale van Doel en het Deurganckdok waarbij het dorp deels gespaard wordt

Alternatieven

Aanleglengte (m)	1200 + 538
Oppervlakte (ha)	80
Maximale terreindiepte (m)	1451
Minimale terreindiepte (m)	629
Afstand tot SBZ (m)	0 m ten opzichte van vogelrichtlijngebied 0 m ten opzichte van habitatrichtlijngebied
Afstand tot bewoning (m)	1500
Afstand tot hoofdwegennet (m)	1700 m ten opzichte van R2

► Rivierterminal stroomopwaarts van fort Liefkenshoek (ingesproken)

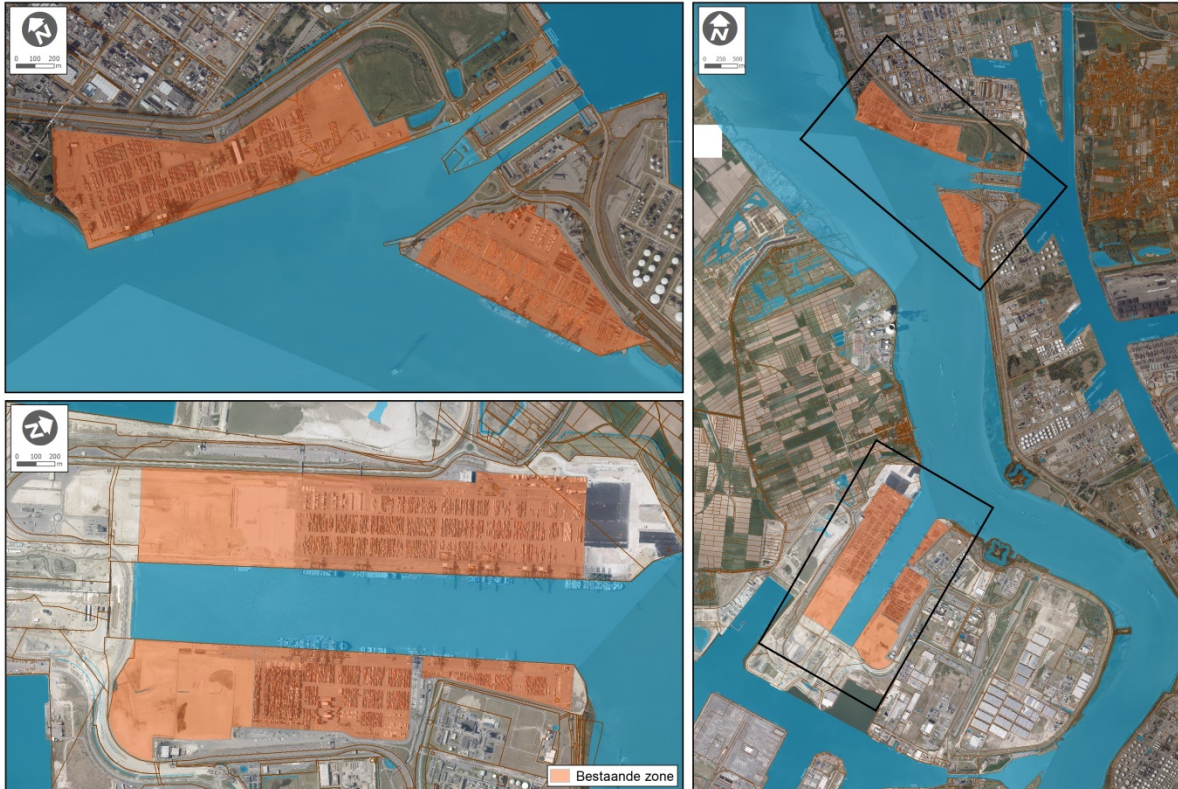

Vlaanderen
is mobiliteit &
openbare werken

Bijkomende containercapaciteit ter hoogte van de Ketenislaan, langs de oever van de Schelde

Alternatieven

► Innovatieve stack-operaties (ingesproken alternatief)

Alternatieven

Aanleglengte (m)	1400 + 1180 (verdiept)
Oppervlakte (ha)	46,6
Maximale terreindiepte (m)	455
Minimale terreindiepte (m)	253
Afstand tot SBZ (m)	0 m ten opzichte van vogelrichtlijngebied 0 m ten opzichte van habitatrichtlijngebied
Afstand tot bewoning (m)	2000
Afstand tot hoofdwegennet (m)	4000 m ten opzichte van R2

► Europaterminal (RO, voor de sluizen)

Alternatieven

Aanleglengte (m)	450 + 130
Oppervlakte (ha)	17,1
Maximale terreindiepte (m)	595
Minimale terreindiepte (m)	179
Afstand tot SBZ (m)	0 m ten opzichte van vogelrichtlijngebied 0 m ten opzichte van habitatrichtlijngebied
Afstand tot bewoning (m)	2000
Afstand tot hoofdwegennet (m)	6300 m ten opzichte van A12

► Noordzeeterminal (RO, voor de sluizen)

Alternatieven

Aanleglengte (m)	1387
Oppervlakte (ha)	31,7
Maximale terreindiepte (m)	355
Minimale terreindiepte (m)	355
Afstand tot SBZ (m)	1038 m ten opzichte van vogelrichtlijngebied 410 m ten opzichte van habitatrichtlijngebied
Afstand tot bewoning (m)	970
Afstand tot hoofdwegennet (m)	7000 m ten opzichte van R2

► Insteekdok ten noorden van de Zandvlietsluis (RO, voor de sluizen)

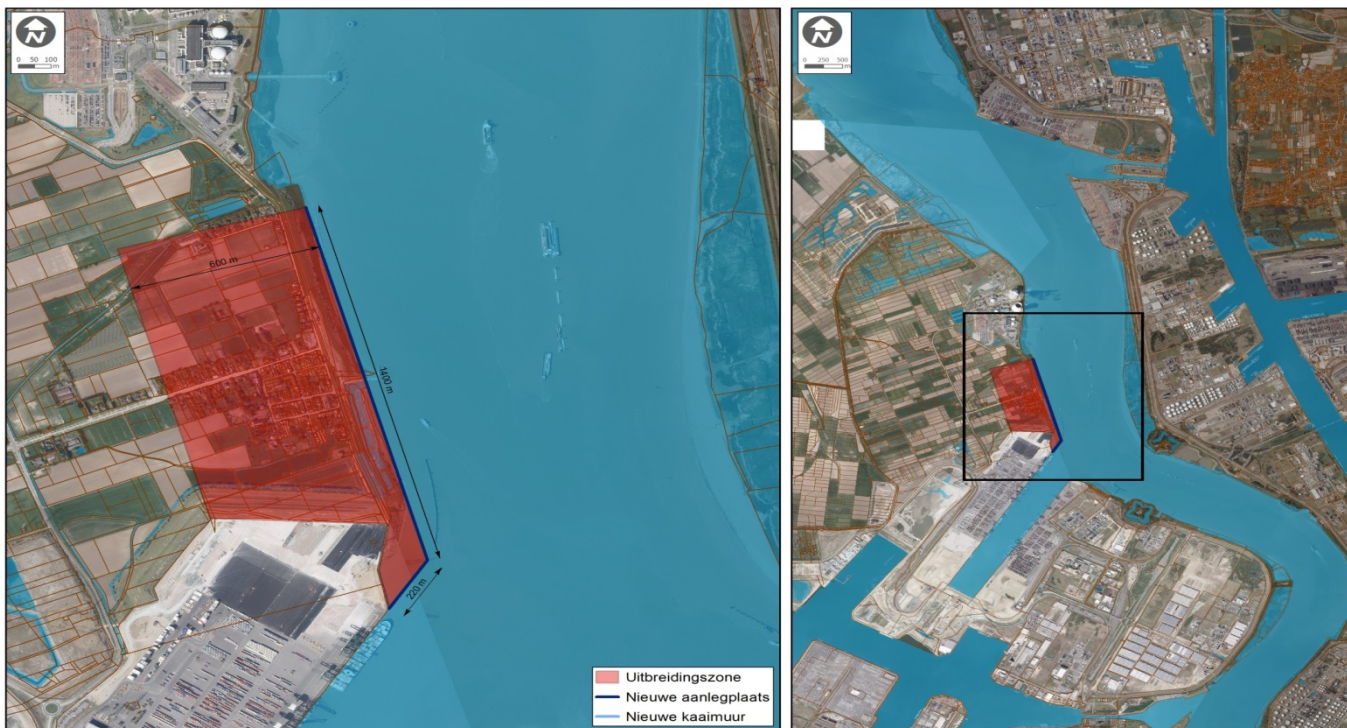
Vlaanderen
is mobiliteit &
openbare werken

Bijkomende containercapaciteit ten noorden van de zandvlietsluis door aanleg van een nieuw getijdendok naast de sluis

Alternatieven

Aanleglengte (m)	1400 + 220 = 1620
Oppervlakte (ha)	72,8
Maximale terreindiepte (m)	600
Minimale terreindiepte (m)	76
Afstand tot SBZ (m)	0 m ten opzichte van vogelrichtlijngebied 0 m ten opzichte van habitatrichtlijngebied
Afstand tot bewoning (m)	0 m
Afstand tot hoofdwegennet (m)	8600 m ten opzichte van R2

► Containerkaai noordwest (LO, voor de sluizen)

Vlaanderen
is mobiliteit &
openbare werken

Bijkomende containercapaciteit langs de oever van de Schelde, tussen de kerncentrale van Doel en het Deurganckdok. De kaaimuur sluit aan op de kaaimuur van het Deurganckdok

Alternatieven

Aanleglengte (m)	1232 + 663 +842
Oppervlakte (ha)	97,8
Maximale terreindiepte (m)	954
Minimale terreindiepte (m)	70
Afstand tot SBZ (m)	0 m ten opzichte van vogelrichtlijngebied 2095 m ten opzichte van habitatrichtlijngebied
Afstand tot bewoning (m)	1000
Afstand tot hoofdwegennet (m)	4400 m ten opzichte van R2

► Waaslandkanaal (LO, achter de sluizen)

Vlaanderen
is mobiliteit &
openbare werken

Bijkomende containercapaciteit ter hoogte van de Kieldrechtssluis in de Waaslandhaven, door dempen van het noordelijk insteekdok en aanleg van een kaaimuur langs het Waaslandkanaal en het Doeldok

Methodologie geïntegreerd onderzoek

Geïntegreerd onderzoek

► **Methode wordt verder uitgewerkt in Alternatievenonderzoeksnota**

► **Te onderzoeken thema's:**

- leefbaarheid (impact op woongebieden of woningen);
- leefmilieu (impact op natuur, bodem, water, lucht, geluid,...);
- landbouw (impact op de huidige landbouwactiviteiten);
- veiligheid (externe risico's, interferentie kerncentrale);
- beveiliging tegen overstromingsgevaar;
- mobiliteit;
- onroerend erfgoed;
- economisch-financieel (afweging (maatschappelijke) kosten en baten);
- de operationaliteit van de containerbehandelingsvoorzieningen;
- gevoeligheid voor ontwikkelingen in de nautische veiligheidsmarges.

Geïntegreerd onderzoek

- ▶ **Op strategisch niveau**
- ▶ **Voor alle redelijke alternatieven, op gelijkwaardige wijze**
- ▶ **Deelonderzoeken:**
 - Veiligheidsstudie (eventueel actualisatie RVR)
 - Strategische milieueffectbeoordeling (MER)
 - Passende beoordeling
 - Onderzoek naar de effecten op landbouw
 - Onderzoek naar het effect op erfgoed en landschap
 - Onderzoek naar het effect op mobiliteit in de ruime regio
 - Maatschappelijke kosten-batenanalyse (MKBA)

Strategisch milieuonderzoek

- ▶ **Na het 'beschrijven' van de redelijke alternatieven**
- ▶ **Generiek per milieudiscipline:**
 - Beschrijven van de referentiesituatie
 - Bepalen, na scoping, van de mogelijk aanzienlijke effecten
 - Onderzoeken van die effecten, rekening houdend met de kenmerken van de referentiesituatie
 - Besluitvorming over de mate van aanzienlijkheid van de effecten en over de bijhorende noodzaak om al dan niet milderende of compenserende maatregelen te voorzien
- ▶ **Per milieudiscipline en per effect wordt een specifiek beoordelings-en significantiekader uitgewerkt (voorstel in AON)**
 - Methode van effectbeoordeling, toetsingscriteria, ...
 - Inzet van modellen (grondwater, lucht, geluid, mobiliteit, ...)

Strategisch milieuonderzoek

- ▶ **Nadruk op permanente effecten en ruimtelijk te onderscheiden effecten**
- ▶ **Tijdelijke aanlegeffecten of eenvoudig te milderen effecten worden niet meegenomen**
- ▶ **Overzicht van te onderzoeken 'strategische' effecten**
 - WATER
 - × Effecten op de waterhuishouding (oppervlaktewater en grondwater) – Schelde en andere natuurlijke waterlopen
 - × Effecten op de waterkwaliteit (grondwater en oppervlaktewater) - verzilting
 - × Watertoets
 - BODEM
 - × Verharding van de bodem
 - × Grondverzet
 - GELUID
 - × Geluidshinder naar omwonenden (verkeersgeneratie en exploitatie)

Strategische milieuonderzoek

► Overzicht van te onderzoeken 'strategische' effecten

→ LUCHT

- × Emissies naar lucht door toename scheepvaart
- × Emissies naar lucht door toename verkeersgeneratie

→ FAUNA EN FLORA

- × Ecotoop- en biotoopverlies (estuariën, terrestrisch)
- × Versnippering en barrièrewerking
- × Verstoringseffecten
- × Impact op SBZ en VEN

→ LANDSCHAP, BOUWKUNDIG ERFGOED EN ARCHEOLOGIE

- × Effecten op erfgoedwaarde (recent in kaart gebracht – cultuurhistorisch landschap, bouwkundig erfgoed en archeologie)
- × Structuur- en relatiewijzigingen (aantasting landschapselementen, geomorfologie, landschapsecologie)
- × Wijziging in perceptieve kenmerken (landschapsbeeld en gebruik/beheer)

Strategisch milieuonderzoek

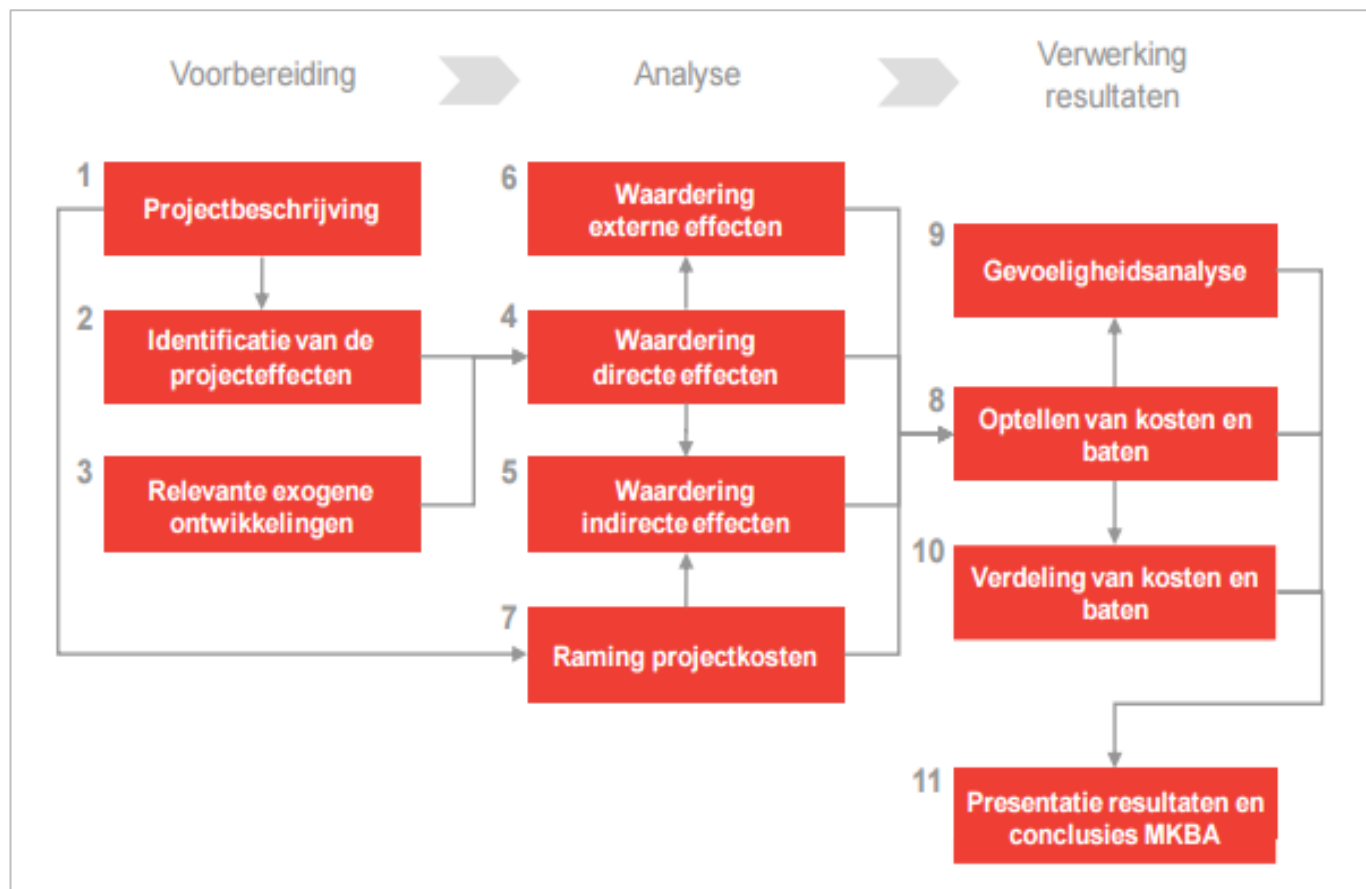
→ MENS-MOBILITEIT

- × Effecten op de verkeersgeneratie (diverse modi) – impact op modal shift
- × Effecten op bereikbaarheid omliggende gemeenten en de Antwerpse regio – goederen en personen
- × Effecten op het functioneren van het verkeerssysteem (auto-, vrachtverkeer, spoorverkeer, binnenvaart) – doorstroming, congestie, barrières, ...

→ MENS-RUIMTE EN GEZONDHEID

- × Ruimtebeslag
- × Effecten op de ruimtelijke structuur en samenhang
- × Hindereffecten, visuele hinder
- × Gezondheidseffecten (ten gevolge van wijzigingen in luchtkwaliteit en geluidshinder)
- × Veiligheidsaspecten
- × Effecten op landbouw (verlies areaal, impact op bedrijfszetel)

Maatschappelijke kosten en baten

Informatieve vragenronde

Vlaanderen

is mobiliteit &
openbare werken

Inventariseren bijkomende alternatieven

Aanpak

- ▶ Tafels
- ▶ Havenkaarten

Doel inspraak: vervolledigen van het onderzoek

- ▶ Wat is uw alternatief?
- ▶ Naar welk alternatief gaat uw voorkeur uit?
- ▶ Waarom?
- ▶ Welke effecten (milieu, socio-economisch...) zijn voor u de belangrijkste en moeten zeker worden onderzocht?
- ▶ Zijn er andere aandachtspunten, bezorgdheden of knelpunten die relevant kunnen zijn om in het verdere procesverloop?
- ▶ U maakt zich zorgen over...?

Pauze

Vlaanderen

is mobiliteit &
openbare werken

Plenaire terugkoppeling uit de tafels

Vlaanderen

is mobiliteit &
openbare werken

Slotwoord

Freddy Aerts

Voorzitter Task force CP ECA

Alternatievenonderzoeksnota

- ▶ Opmaak door onafhankelijk team van deskundigen
- ▶ Iedereen kan opmerkingen geven
 - Vandaag
 - Tijdens de publieke consultatiefase
- ▶ Relevante opmerkingen worden meegenomen in
 - een nieuwe versie van de Alternatievenonderzoeksnota
 - de richtlijnen van de dienst MER
 - het overwegingsdocument
 - de uitwerking van de milieubeoordeling en/ of kosten-batenanalyse

Hoe en wanneer reageren?

- ▶ Wat kan er in uw inspraakreactie staan?
 - Mogelijke alternatieven
 - Mogelijke effecten die volgens u over het hoofd worden gezien of onderschat kunnen worden
 - Aandachtspunten (lokale problematiek natuurwaarden, sluipverkeer..) of gebieden waarop het plan een impact kan hebben
- ▶ Welke reacties bieden geen meerwaarde?
 - “ik ben tegen het project” “ik wil niet dat het doorgaat”
 - Bezwaarschriften kunnen in deze fase van het project niet
- ▶ Welke reactie bieden wel meerwaarde?
 - Is nieuwe containerbehandelingscapaciteit op locatie X mogelijk?
 - Hoe wordt met de impact op erfgoed rekening gehouden?

Waar en wanneer reageren tijdens de raadpleging?

► Raadpleging wordt bekendgemaakt via artikel in dagblad of gemeentelijk infoblad en door aanplakking.

► Waar raadplegen?

- Bij de overheid die de startbeslissing heeft genomen en op haar website
- Bij de betrokken gemeente(n) en op hun website
- Op de website www.complexeprojecten.be
- Op de projectwebsite www.extracontainercapaciteitantwerpen.be

► Hoe inspreken?

- Digitaal
- Indienen bij uw gemeente bestuur
- Per post

Complex project Realisatie extra containerbehandelingscapaciteit in het havengebied Antwerpen (ECA)

- ▶ Actorenoverleg
- ▶ Alternatievenworkshop
- ▶ 12 oktober 2016

Vlaanderen
is mobiliteit &
openbare werken